

Любен Дилов

Съдебно дело: Целувката

Съдиите бяха трима, обвиняемите също трима, а делото носеше кодовото название „Целувката“. С него то щеше да остане на съхранение в гигантската памет на съдебния компютър.

Кръстен полу на шега „Темида“ заради божественото му равнодушие към човешката съдба, той стоеше край съдийската маса, поемаше в Себе си всяка дума, произнесена в малката зала и мълниеносно я съотнасяше към всички заложен в него юридически и нравствени закони, за да произнесе своето категорично „виновен“ или „невинен“. Едва тогава, в случай че заключението на този неподкупен и неподвластен на човешките страсти съдебен заседател е „виновен“, съдиите се заемаха да определят размера на наказанието. Крайната присъда можеше да бъде дело само на човешкия ум и човешкото сърце.

Ако съдебният компютър притежаваше човешки ум и човешко сърце, сигурно би признал, че това е най-странното дело, с което някога хората са го занимавали. И всъщност нещата опираха не толкова до противозакония, колкото до нарушения на правилника за поведение в Космоса. В живота на извънземните колонии обаче по необходимост космическият кодекс бе равностоен на неумолим закон.

Присъстваха малко хора: близки на обвиняемите и загиналите, и което подчертаваше важността на делото – почти целият планетарен съвет начело с координатора му. Иначе освен няколко скамейки, заличката беше гола и сурова на вид като истините, които трябваше тук да излизат наяве.

– Вие сте шурман на разузнаваческия кораб – обърна се председателят на съда след началните формалности към едрия красавец, нервно пристъпващ от крак на крак пред масата на съдийската тройка. – Следователно вторият след командира по отговорност. Седнете на стола и ни разкажете в пълни подробности какво знаете за случилото се.

– Но нали вече го продиктувах на следствието! – смути се обвиняемият.

– Следствието си е следствие, тук е съдът. Седнете и започвайте!

– Разрешете да не сядам! В кораба толкова време...

– Добре – каза съдията и шурманът, след като си пое дълбоко въздух, кой знае колко кубика въздух натъпка в грамадния си гръден кош, започна:

– Планетата достигнахме в края на двайсет и първия месец от полета. Десет дена останахме в далечна орбита, защото ни се видя подозрителна.

– Какво ѝ беше подозрителното? – запита председателят на съда.

– Амиии... много приличаше на Земята.
– Вие били ли сте на Земята?
– Не съм, но нали се изучава в училище.
– И ви се вижда подозрителна, така ли?
– Исках да кажа, че щом приличаше на Земята, би могло да има на нея и разумни същества, макар да не уловихме никакви технически излъчвания. Още първата сонда, която пуснахме, съвсем ни побърка. Съставът на атмосферата, почва, пейзаж – досущ Земята в ранните ѝ епохи. Целият екипаж настояваше веднага да кацаме, но само слязохме на най-ниската орбита.

– Кой ви спря, командирът ли?
– Докторът. Той искаше да пусне друга сонда, биологическа, а нейните изследвания тряят повече, посевни се правят и така нататък. Данните ат нея също бяха успокоителни. Не можете да си представите каква красива планета! Направо да се събуеш бос и да хукнеш по ливадите ѝ...

– Пак ще ви прекъсна, шурмане. Нормално ли беше настроението на кораба, когато приближихте планетата?

– Е, вярно, бяха ни стегнали вече шлемовете...

– Та вие с шлемовете ли летите?

– Не, не, такъв е изразът. Искам да кажа: гладът на сетивата и затвореното пространство причиняват разни неврози и депресии, кавги за най-малките дреболии и изведнъж – такава планета! Как да не обезумееш?

– Имаше ли психическа несъвместимост сред екипажа? Двайсет месеца не е чак толкова много, били сте все опитни космонавти, всички сте били със съпругите си.

Красивият шурман наново си пое дъх – шумно като някаква засмукваща машина.

– Екипажът беше добър, понасяхме се. Всичко започна изведнъж, щом приближихме планетата, щом и, през илюминаторите можеше вече да се види какъв рай е, а като се появиха и хората...

– Значи потвърждавате изявлението си пред следователя, че на нея има хора, приличащи на нас?

– Има – отвърна шурманът.

– На следствието лекарят е казал, че не ги е видял. Апаратурата не ги е заснела, кому да вярваме?!

– Знам. Но той остана в асансьорната ракета. А записната апаратура... Вероятно не са попаднали в обсега ѝ. Всичко стана и много бързо.

– Разкажете точно как вие сте видели нещата!

– Цяло денонощие изучавахме планетата от най-ниската орбита и повече нищо не бе в състояние да ни задържи. Приказен свят! Разкошни гори и поляни, реки и рекички, езера и океани, и цветя, цветя, цветя! До един се натъпкахме в асансьорната ракета...

– Първо нарушение на кодекса! – обади се съдията, който седеше отдясно на председателя.

– И вие бихте го направили! – озъби му се шурманът. – Дори командирът не пое риска да принуди някого да остане. Нетърпението ни да се слеем с простора, да тичаме и да крещим, да изкрещим от себе си всичката мъка по простора, насъбрала се у нас още в гените ни, бе ни превърнало в зверове. Бихме го разкъсали, ако се опиташе макар и за час да ни попречи. Гърдите ми щяха да се пръснат, докато се спускахме тия сто километра през атмосферата, главата ми бучеше, сякаш орган свиреше в нея, тържествен и победоносен. И щях наистина да се пръсна, ако веднага не бяхме отворили, ако веднага не бяхме изскочили...

– Без шлемове? – повторно се обади съдията отдясно на председателя.

– Кой ти мислеше за шлемовете! Докторът крещеше зад нас, но нали и неговите изследвания...

– Второ нарушение на кодекса! – отбеляза заядливият съдия и самодоволно се завъртя на стола си.

– И двайсето да е! Може би все пак щяхме да ги, сложим, аз поне си помислих тичешком да го сложа, но тогава се появиха хората. Хора като нас, хора без шлемове.

– Опишете ни ги! – рече председателят и се мъчеше да изглежда равнодушен – единственият равнодушен в залата.

– Не ги видях добре. Изтичаха към нас откъм близката гора със смях и с отворени обятия. А към мен тичаше най-красивата жена в Галактиката. Беше разперила ръце да ме прегърне и аз исках пръв да стигна до нея, за да не ме изпревари някой. Имах чувството... – шурманът внезапно се прекъсна, усетил навярно и с гърба си враждебната наеженост на публиката. В края на краищата жена му бе тичала до него и бе загинала някъде край него.

– Как беше облечена? – помогна му председателят да преодолее смущението си.

Шурманът позатвори очи, да я види отново в паметта си.

– Не знам. Май че беше гола. Или имаше около гърдите и кръста си венци от цветя. Не помня. Нали ви казвам, беше невероятно красива.

– А после какво стана, помните ли?

– Да, после... Извинете, сигурно ще ви прозвучи чудовишно, но нали трябва да се каже цялата истина! После аз се хвърлих в обятията ѝ и усетих, че тя също ме обича с такава сила, с каквата я обичах и аз. Имах чувството, че това е жената, за която цял живот съм копнял. И я целунах, в една безкрайна целувка се целунахме... После не помня. Събуди ме докторът.

– А хората, искам да кажа, тамошните, какво правеха?

– Когато отворих очи, вече ги нямаше.

Съдията отдясно пак се завъртя на стола си и явно се готвеше нещо да каже, но председателят го изгледа с досада, рече:

– Как си го обяснявате, шурман?

– Вероятно са се изплашили, че с бурното си гостоприемство са причинили смъртта ни, но те не са виновни. Те сигурно и не подозират, че има вируси и че при целувката техният вирусен свят, девствен и свиреп срещу всичко чуждо, ни е убил така мълниеносно. Може също ние да сме ги убили с нашите вируси и да лежат някъде из гората. Предлагам на доктора да ги потърсим, но той категорично настоя веднага да напуснем планетата. Беше много изплашен, предполагам, затова още там си съчини и версията, че не е имало хора. Да ни накара да тръгнем веднага.

– Те не са виновни, но вие, които сте хукнали да се целувате с тях... – не издържа в безпристрастието си председателят, а съдията от дясната му страна отброи тържествуващо:

– Трето нарушение на правилника за контакт с чужд органичен свят.

– Казах ви – сопна му се със същата мрачна тържественост шурманът. – И трийсетото да е, аз поне не можех да не го направя. След като толкова векове сме жадували... И да се натъкнем на хора като нас съвсем като нас...

– Разказвайте нататък! – с повелителен жест възпря председателят надигналата се свада.

– Мъчех се да помагам на доктора да спасим когото можем, макар че едва се държах на краката си. За съжаление той имаше само два апарата изкуствено сърце. Но не е виновен докторът. Кой да си помисли, че ще стане нещо такова, всички така изведнъж... Докато оправи мен, докато оправихме Дара, спирането на сърцето у другите бе траяло фатално дълго.

– Защо не ги върнахте за изследване?

– Докторът каза, че смъртта им е ясна и че ние скоро ще се върнем.

Затова ги погребяхме. Разбира се, в херметична изолация.

– А как си обяснявате, че той единствен остава невредим? Не се ли е прегръщал с някого от аборигените?

– Не видях. Аз не видях и другите да се прегръщат с тях, бях изцяло заслепен от красотата на моята посрещачка. Но сигурно също са го направили, щом са мъртви.

– Защо докторът тъкмо вас се е заел най-напред да спасява? И защо после тъкмо тази от жените сте спасили двамата, а не вашата партньорка например? – откъснато избухна заядливиият съдия, след като председателят запита двамата си помощници дали имат допълнителни въпроси. Той самият бе вече приключил с разпита.

– Не знам. Може би защото съм шурман, съобразил е, че най-успешно ще върна кораба и сам. А Дара лежеше най-близо до нас, пък трябваше да се бърза, знаете какво означава всяка секунда клинична смърт.

Координаторът на планетарния съвет – макар и само зрител – помоли също да зададе въпрос. Разрешиха му по изключение и с предупреждението, че това е съд, не събрание.

– Вие, лично, убеден ли сте, че наистина трябва да се върнем на тази толкова опасна планета?

– Разбира се! – възкликна шурманът. – Ще опитомим вирусите й, ще приучим и себе си към тях... Такава планета! Хиляда години мечтаем за такава планета!

Повече въпроси нямаше и председателят на съда този път застави шурмана да отиде на свидетелската скамейка, което той направи с гримаса на отвращение, но не бе допустимо да стърчи наред залата, докато траеше разпитът на другите обвиняеми.

Введоха космонавтката Дара Садова. Председателят я покани да издиктува на компютъра персоналните си данни и да произнесе към него обичайната клетвена декларация, че ще говори истината. После тя също помоли да не сяда. След продължителен полет било истинско мъчение да сядаш или да лягаш без нужда. Тя постави по особен начин ударението на „да лягаш“, та се получи вулгарност, която предизвика сдържани или осъдителни усмивки у публиката.

Впрочем в залата знаеха, че трябва да бъдат предпазливи с нея. Професионален космонавт-разузнавач от шестото поколение, родено в колонията, въпреки ярката си женственост, тя доста се престараваше в глупавата традиция на жените космопилотки да играят ролята на цинични мъжкарани. Прощаваха им го заради действително тежката

професия. Ония обаче, които по-отблизо я познаваха, забелязаха, че безпардонната ѝ войнственост сега като че ли бе сломена от нещо. Разбира се, не чак дотам, та да не нарече „изкуфяла идиотщина“ съдебната практика да повтаря отново всички подробности, казани от нея пред следователя. След кратко спречкване с председателя на съда и предупредителното подвикване „Дара!“ на координатора, тя все пак се подчини и сравнително кротко разказа своята версия за случилото се.

В основното версията ѝ не се отличаваше от разказа на шурмана. Същата всеобща лудост от прелестта на планетата била обхванала и нея, със същата самозабвеност хукнала заедно с другите по поляната. Председателят на съда я прекъсна веднъж с въпроса дали на кораба е царяла ненормална психологическа обстановка от продължителния полет, дали раздражителността не е била повишена и дори конкретизира въпроса си:

– Вие например карахте ли се със съпруга си?

– Да съм се карала със съпруга си? Че за какво? Аа, разбирам! Знаете ли, ние с покойния ми съпруг толкова време вече летим заедно, че сме изтъкали всички възможни поводи за кагви, просто не ни е интересно. И сме достатъчно опитни, та да знаем какво да правим, когато престанем да се понасяме за известно време.

Втори път я прекъсна съдията отъдно на председателя:

– Значи и вие се целувахте с туземците. А не помислихте ли, че...

Тя не го остави да се доизкаже:

– Туземци ли? Ние с вас сме варварите, не те! Съдията отстъпи само тактически.

– И така да е. Вие ли го целунахте или той вас?

Садова замечтано притвори очи, както бе направил и шурманът преди. Хубавото ѝ лице засветля в любовен унес.

– Той ме целуна. Прегърна ме и ме целуна. Съвсем като земен мъж.

– Но вие му поднесохте устните си, нали? – продължи да доуточнява нейната виновност съдията.

– Естествено.

– И не помислихте за правилника?

– Там нищо не пише за целуването – безсрамно му се ухили Садова.

– Но има цял раздел задължителни правила за предпазване от чужд вирусен свят. Това е грубо нарушение, а вие уж сте дългогодишна космопилотка.

– Слушайте, за такава целувка си струва човек и да умре – вече

презрително му се усмихна тя.

– И то в присъствието на съпруга си? – морализаторски я засече съдията.

– Вашата съпруга винаги ли ви пита, когато реши да се целува с някого? – не му остана дължна космопилотката и предизвика ново предупреждение от страна на координатора. Това я накара обаче да обърне и към него гневния си патос. – Ама не разбирате ли, то не беше целувка между мъж и жена, то беше целувка между две цивилизации, сто хиляди години жадували за нея! А вие се гаврите!

– Разбираме – меко се опита да я успокои председателят. – И все пак, именно защото е била такава, е трябвало да внимавате. От такава целувка може да загинат и двете цивилизации, нали? Или поне тяхното, младо, беззащитно общество.

Заядливият съдия от дясната му страна се опита още веднъж да я уличи в неморалност. Запита я имала ли е интимни отношения с лекаря на кораба и как си обяснява, че тъкмо нея от жените той спасява с второто изкуствено сърце, щом отрича да е имала такива отношения с него?

Това вече вбеси космопилотката. Тя изсипа порой мръсни космонавтски псувни отгоре му, сигурно би налетяла и на бой, ако председателят на съда не бе я надвикал със заплахата, че само защото току-що е загубила съпруга си и прочее, се възпира да не я осъди веднага за обида на съда.

Тя бързо се успокои, но нейната воинственост вероятно уби желанието на другите да осъществят правото си на допълнителни въпроси. И тя, буйно зачервена от потиснатия гняв, което я правеше още по-хубава, седна на скамейката, където продължи да излива шепнешком негодуването си в ухото на шурмана.

Влезе лекарят на експедицията – мъж на средна възраст, тънък, мускулест, с видимо поразено от злополучния полет лице. Кой знае защо, след регистрацията на данните му и клетвената декларация председателят на съда не го подкани, както другите, да започне разказа си, а пожела допълнително да подчертае, че той е главният обвиняем, защото носи и основната вина за трагичното произшествие.

– За да избегнем недоразуменията, трябва да ви предупредя, че съдът има право да пита за всичко. Ние знаем, че сред космонавтите моралът е на особена висота, понеже е въпрос и на оцеляване, но в търсенето на истината ние сме длъжни да бъдем подозрителни. Не мислете, че ни е приятно, длъжни сме! И така, вие сте лекарят на кораба и наред с

командира му пряко отговаряте за живота на екипажа.

– Разузнавателен кораб с такъв малък екипаж не, може да си позволи лукса да има специален лекар – нервно отвърна обвиняемият. – Аз отговарях за цялата биосистема: храна, въздух, отопление, осветление, психологически климат. Първата ми специалност е инженер по регенерационните системи, втората – екзобиология, винаги летя и с научни задачи.

– Ще рече ли това, че изтъквате своята лекарска некомпетентност?

Председателят на съда може би искаше да му помогне, като прехвърли част от отговорността върху ония, които бяха го изпратили в рискованата експедиция, но лекарят се изпъна обидено:

– Корабът има медицински робот, способен да извършва и някои операции, има диагностичен компютър с пълна рецептура, така че и лаяк би могъл да се справи поне с деветдесет на сто от случаите. А аз имам и специално медицинско образование. Фактът, че успях да изведа двама души от доста продължителна клинична смърт, да ги направя бързо работоспособни, потвърждава моята компетентност. Признавам се за виновен.

– В какво? – сякаш изненадан възкликна съдията.

– За гибелта на екипажа.

– Можехте ли да я предотвратите?

– Да. Ако предварително бях допуснал, че стресът за тях ще бъде смъртоносно силен. Ако бях се противопоставил по-категорично да не излиза целият екипаж, ако бях заставил хората поне да сложат шлемовете си. Може би привичното затваряне на главата и лицето в шлема щеше да отслаби удара.

– Нещо попречи ли ви да го направите?

– Сондите показваха пълна безопасност, обаче не съобразих, че ни показват само физическата безопасност, не и психическата. Така аз самият се оставих да бъда обхванат от общата лудост. Би трябвало да Я разберете. Аз съм екзобиолог и вече половината от живота си летя с разузнавателни кораби, разработвам теоретически възможностите другаде да има живот, а не съм открил едно микробче досега. И изведнъж – планета, пълна с живот, буен, красив, какъвто само в сънищата си съм виждал!...

– Но това не ви попречи за разлика от другите да си наденете шлема, нали? – заяде се и с него съдията отдажно.

– Лекарски рефлекс. Ние сме длъжни да пазим себе си, за да бъдем полезни на другите. Мисля, че това ме е и спасило. Самото поставяне в

последния момент на шлема ме е позалисало, възвърнало е част от самообладанието ми.

– И ви е попречило да се целувате с някоя туземка – иронично продължи вместо него съдията.

– Нямахте никакви туземки – спокойно му възрази лекарят.

– Как така нямаше? Свободни ли нямаше?

– Изобщо нямаше хора!

Всички в залата знаеха за това противоречие в показанията на оцелелия екипаж и все пак свиха зиморничаво рамене. Вярата, че на тази красива планета е имало себеподобни – все едно какви, – бе осмисляла смъртта на четиримата космонавти, възвеличаваща саможертвата им при осъществяването на първия контакт с извънземна цивилизация. Защото всички тези хора се свираха под повърхността на една далечна, негостоприемна планета, по-скоро астероид, с единствения смисъл да разширяват границите на човечеството в Космоса с извечната мечта да открият някога някъде из галактическите пространства друг разум. А ето че отново се посягаше да им бъде отнето нещо далеч по-скъпо от собствения им живот поотделно – целокупната човешка надежда за общуване с други, за себепознание чрез другите. Те отново и като че ли още по-трагично оставаха сами със себе си, сами срещу себе си.

– Вие единствен твърдите, че не е имало хора, двама срещу един! – с тиха болка произнесе председателят на съда. – Може би сте закъснели в асансьорната ракета, нали последен сте излезли, слагали сте си шлема? Може би те са се разбягали...

– Нямахте хора. Нито преди, нито след нещастieto – уверено повтори лекарят. – Снимачната апаратура също го потвърждава.

– Но кое тогава е убило вашите другари?

– Мечтата ни да има. Сензорният глад предизвиква подобни видения. И свободата. И агорафобията – тоя безумен страх от откритото пространство, който така внезапно ни удари. Ние сме родени като къртици под повърхността на тази малка безатмосферна планета. За да излезем на открито, слагаме шлемове и пускаме светлинни филтри пред очите си, навличаме супер-скафандри, а когато гледаме наоколо, все надничаме през телескопи и екрани, и оптически визьори. Като охлови се движим навсякъде, затворени в тесните си къщички. За разузнавачите пък агорафобията неминуемо ще бъде двойно по-силна. Тези опитни космопилоти, които досега са облитали или слизали на стотици планети, навсякъде са срещали само огън и лед, и отрова. И внезапно кацаш някъде, където можеш да захвърлиш скафандъра, гол да се съблечеш, с

цялата си уста да зинеш, да разпериш ръце, но в прегръдката ти с откъснат удар нахлува един непривичен свят. Във всичко друго ние имахме опит, само в това не. Като добавим и почти двегодишния полет до планетата със законно настъпилата сензорна депривация, става неизбежен убийственият сърдечен спазъм.

Тримата зад съдебната маса задълго сляха своето мълчание с трагичното безмълвие на залата. После председателят с мъка си припомни своето задължение да разчепка делото до установяването на пълната вина.

– Защо сте взели само два апарата изкуствено сърце?

– При малък екипаж толкова се полагат на бордовата аптека. Те са за многократна употреба. Но и да имах повече, не остана време. Всички паднаха почти едновременно, бяха се и пръснали по на стотина метра. А е достатъчно такъв сърдечен спазъм да трае няколко минути, за да почне мозъкът да отмира. Ако шурманът не бе се свързел толкова бързо, нямаше да успее и при Садова.

– Допълнителни въпроси? – изгледа колегите си председателят и като че ли бързаше вече да приключи заседанието.

Чак сега и колегата му отядно се сети за ролята си да човърка и в други посоки, но този път го направи с нещо като респект:

– Защо вие единствен сте били сам, без партньорка? Не сте длъжен да отговаряте, ако засягам нещо прекалено интимно. Доколкото знам обаче, правилникът не го допуска за далечните полети.

Лекарят за миг позагуби хладната си самоувереност, извърна рамо към залата, сякаш да потърси помощ, но се отказа да поглежда нататък, а добросъвестността му надделя.

– Жената, която обичам, отказа да дойде с мен. Не бях в състояние да приема друга партньорка и поисках да се направи изключение. Разрешиха ми, защото съм лекар. – Той замълча, видимо притеснен от откровението си, опита се да излезе от него с една възкрива усмивка. – Но така стана по-добре. Ако бяхме летели заедно тия две години, можеше и аз да си измисля някоя туземка и да хукна да я целувам.

Залата си позволи да отрази като в огледало тая разкривена от печал усмивка. Не я повтори май една-единствена млада жена или пък не се видя, защото силно бе се навела към пода, сякаш търсеше нещо изпуснато.

– Други въпроси? – запита председателят на съда. Колегата му не бе изчерпал желанието си да избличава:

– Защо погребяхте загиналите там, а не ги докарахте според

обичая? Прилича на опит да се скрие истината за смъртта им.

– Като отидем, ще им се направи ексхумация от специалисти. Те са балсамирани и херметизирани. А ги погребяхме там, за да спазим една друга, по-важна, традиция. Човечеството винаги и навсякъде е живяло и се е развивало върху гробовете на своите пионери. Те са неговите корени.

– Смятали сте, че ние скоро ще заселим тази планета, така ли да го разбирам? – запита съдията, но, въпросителният му поглед бе отправен към скамейката, където седеше планетарният съвет.

– Дължни сме. Ако искаме да престанем да бъдем някакви полумашинни космически къртици, ако искаме отново да се превърнем в хора, волни и прекрасни, каквито са ги видели моите другари.

– И нищо друго ли няма да заплашва там човека? – иронично присви едното си око съдията; очевидно си се чувствуваше по-удобно в ролята на къртица.

– Нищо. Освен онова, което той ще носи със себе си – върна му иронията лекарят. – Затова ще е по-добре да забрави тука някои нещица.

Съдията се намери да продължи схватката, но председателят на съда рязко се изправи.

– Съдебното дирене приключи. Компютър Темида, дай заключение по делото!

Компютърът мигновено се отзова с дълбок и абсолютно равнодушен глас, сякаш с гласа на самата богиня на справедливостта:

– Щурман Ерик Зети – виновен. Космопилотка Дара Садова – виновна. Доктор по екзобиология, инженер-лекар Марон Мар – виновен.

Цялата зала се втрещи с нещо като погнуса в лъскавата, студена, безока и безуха машина. Импазантната фигура на председателя на съда се прекърши, главата му хлътна в раменете. Той се опря с две ръце на масата и рече почти умолително:

– Компютър Темида, направи проверка за грешки! Дай мотивация! Писмено!

Половин минута, една вледеняваща половин минута – толкова й трябваше на тази електронна богиня на справедливостта, за да преобърне в себе си цялото дело. Гласът ѝ повтори със същото безстрастие: виновен, виновна, виновен. Едновременно с това печатащото устройство изсипа на съдийската маса няколко листа с обозначението спрямо кои закони и параграфи от космическия кодекс е извършено провинението.

Председателят взе листовете, погледна ги, рече:

– Съдът се оттегля, за да вземе решение. Може би ще трае повече,

ние все пак не сме компютри. Присъдата ще бъде произнесена утре.

КРАЙ

© 1989 Любен Дилов

Сканиране, разпознаване и редакция: Борис Борисов, 2009

Издание:

Любен Дилов. Ние и другите. Фантастични новели

Издателство „Христо Г. Данов“, Пловдив, 1990

Редактор: Бистра Сакъова

Художник: Текла Алексиева

Художник-редактор: Веселин Христов

Технически редактор: Ирина Йовчева

Коректори: Жанета Желязкова, Надя Костуркова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/12180>]